

บทที่ 9

กลยุทธ์ด้านผลิตภัณฑ์

ผศ.ดร. ภูมิศ ศรสรุทธิ์

ความหมาย แนวคิด และองค์ประกอบของผลิตภัณฑ์

ผลิตภัณฑ์ (Product) เป็นสิ่งที่บริษัทนำเสนอสู่ตลาดเพื่อดึงดูดความสนใจให้ลูกค้าให้รู้สึกอยากครอบครอง อุปโภคหรือบริโภค โดยสามารถตอบสนองความจำเป็นหรือความต้องการของลูกค้า และทำกำไรให้กับบริษัท ซึ่งผลิตภัณฑ์จะรวมถึงสิ่งที่สามารถจับต้องได้ และสิ่งที่ไม่สามารถจับต้องได้ เช่น บริการ ประสิทธิภาพ บุคลากร สถานที่ องค์กร และทัศนคติ

ผลิตภัณฑ์ (Product) เป็นหัวใจของทุกองค์การ และเป็นสาเหตุที่ทำให้ธุรกิจอยู่รอดได้ หัวใจหลักของกลยุทธ์ผลิตภัณฑ์ คือ พยายามหลีกเลี่ยงจากลักษณะความเป็นสินค้าทั่วไป โดยนำเสนอผลิตภัณฑ์ที่มีความแตกต่าง และมีคุณค่าในจิตใจของลูกค้า

ความหมาย แนวคิด และองค์ประกอบของผลิตภัณฑ์ (ต่อ)

แนวคิดเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ (Product Concept) ประกอบด้วย 2 ส่วนหลัก คือ

1. คุณสมบัติหรือลักษณะทางกายภาพของผลิตภัณฑ์ (Product attribute/Product feature)

2. คุณประโยชน์ของผลิตภัณฑ์ (Product benefit) ประโยชน์ของผลิตภัณฑ์แบ่งออกเป็น 3 ระดับ

2.1 ประโยชน์ที่พึงมี (Defensive benefit) เป็นหน้าที่ขั้นพื้นฐานที่ผลิตภัณฑ์ต้องมี

2.2 ประโยชน์พิเศษ (Extra benefit)

2.3 ประโยชน์เสริมเล็กๆ น้อยๆ (Fringe benefit)

ความหมาย แนวคิด และองค์ประกอบของผลิตภัณฑ์ (ต่อ)

องค์ประกอบของผลิตภัณฑ์ (Product component) เป็นการพิจารณาถึงคุณสมบัติของผลิตภัณฑ์ที่สามารถดึงดูดใจตลาดได้ ประกอบด้วยคุณสมบัติ 2 ประการ คือ

1. รูปลักษณะและคุณภาพของผลิตภัณฑ์ (Product features and quality)
2. ส่วนประสมและคุณภาพบริการ (Services mix and quality) :
ปัจจัยสนับสนุน (Supporting elements)

ความหมาย แนวคิด และองค์ประกอบของผลิตภัณฑ์ (ต่อ)

ระดับของผลิตภัณฑ์ 5 ระดับ (Five product levels) ประกอบด้วย ลักษณะ
5 ประการของผลิตภัณฑ์

1. ประโยชน์หลัก (Core benefit)
2. รูปลักษณะผลิตภัณฑ์ (Tangible product)
  - (1) คุณภาพ (Quality)
  - (2) รูปลักษณะ (Feature)
  - (3) รูปแบบ (Style)
  - (4) การบรรจุภัณฑ์ (Packaging)
  - (5) ตราผลิตภัณฑ์ (Brand)
3. ผลิตภัณฑ์ที่คาดหวัง (Expected product)
4. ผลิตภัณฑ์ควบ (Augmented product)
5. ศักยภาพของผลิตภัณฑ์ (Potential product)

ความหมาย แนวคิด และองค์ประกอบของผลิตภัณฑ์ (ต่อ)

บริการ (Service) เป็นกิจกรรมหรือผลประโยชน์ที่ไม่สามารถจับต้องได้ และไม่สามารถครอบครองได้ ซึ่งคนกลุ่มหนึ่งเสนอให้กับอีกกลุ่มหนึ่ง

ลักษณะพิเศษของบริการ มีดังนี้

- (1) บริการเป็นสิ่งที่จับต้องไม่สามารถจับต้องได้เหมือนสินค้าทั่วไป
- (2) การผลิตและการบริโภคเกิดขึ้นในเวลาเดียวกัน
- (3) ไม่สามารถเก็บรักษาไว้ได้
- (4) มีความแตกต่างกัน
- (5) เป็นความสัมพันธ์ที่มุ่งเน้นลูกค้าเป็นหลัก

ความหมาย แนวคิด และองค์ประกอบของผลิตภัณฑ์ (ต่อ)

ความท้าทายของผลิตภัณฑ์บริการ (The challenges of service products) ประกอบด้วยประเด็นต่างๆ ดังนี้

- (1) บริการมักจะมีปัญหาในการปรับอุปทานให้สอดคล้องกับอุปสงค์
- (2) อุปสงค์บริการขึ้นอยู่กับเวลาและสถานที่
- (3) ลูกค้าจะประเมินคุณภาพของบริการก่อนซื้อหรือก่อนบริโภคได้ยาก
- (4) คุณภาพบริการไม่แน่นอน ซึ่งจะแตกต่างกันโดยขึ้นอยู่กับผู้ให้บริการแต่ละคน
- (5) ความต้องการในการให้บริการแต่ละครั้งจะแตกต่างกันตามลักษณะของลูกค้า

กลยุทธ์ด้านคุณภาพผลิตภัณฑ์

คุณภาพผลิตภัณฑ์ (Product quality) หมายถึง ลักษณะโดยรวมของผลิตภัณฑ์ที่มีผลต่อความสามารถในการตอบสนองความพึงพอใจหรือความต้องการของผู้บริโภค

กลยุทธ์ด้านคุณภาพผลิตภัณฑ์ (Product quality strategy) คือ กลยุทธ์ที่เกี่ยวกับการวัดประสิทธิผลการทำงานและความคงทนของผลิตภัณฑ์ การกำหนดคุณภาพของตราสามารถแบ่งได้ 4 ระดับ คือ ระดับต่ำ ระดับกลาง ระดับค่อนข้างสูง และระดับสูง ซึ่งจะเห็นได้ว่าถ้าจะเพิ่มขึ้นตามคุณภาพของตรา แต่ไม่ได้เพิ่มขึ้นแบบเส้นตรง

กลยุทธ์ด้านคุณภาพผลิตภัณฑ์ (ต่อ)

บริษัทควรจะรักษาคุณภาพของตราในระดับคุณภาพค่อนข้างสูง โดยไม่จำเป็นต้องเพิ่มค่าใช้จ่ายทางการตลาด บริษัทส่วนใหญ่จะเสนอผลิตภัณฑ์หลายระดับ ประกอบด้วยระดับต่ำ ปานกลาง สูง และพิเศษ ซึ่งมีกลยุทธ์ดังนี้

1. กลยุทธ์การปรับปรุงคุณภาพให้ดีขึ้น (Quality improvement strategy)
2. กลยุทธ์การรักษาคุณภาพ (Quality maintenance strategy)
3. กลยุทธ์การลดคุณภาพ (Quality adulteration strategy)

กลยุทธ์การสร้างความแตกต่าง

หมายถึง ความสามารถในการจัดหาคุณค่าที่เหนือกว่าและไม่มีใครมี (Superior and Unique value) ในด้านคุณภาพคุณสมบัติพิเศษ หรือการบริการหลังการขายให้กับลูกค้า ประกอบด้วย (1) การสร้างความแตกต่างด้านผลิตภัณฑ์ (2) การนำเสนอขอบเขตของผลิตภัณฑ์ให้กับผู้ส่งและผู้ค้าปลีก (3) การได้ประโยชน์จากจุดแข็งทางการตลาดและการประหยัดจากขนาดการผลิต (4) การสร้างอำนาจให้กับตำแหน่งตราเดิม (5) การหลีกเลี่ยงการพึ่งพาอาศัยสายผลิตภัณฑ์เดียวหรือชนิดเดียว

กลยุทธ์การสร้างความแตกต่าง (ต่อ)

กลยุทธ์ส่วนประสมผลิตภัณฑ์ มีดังนี้

1. เพิ่มสายผลิตภัณฑ์ (Adding new product line)

1.1 การขยายความกว้างของส่วนประสมผลิตภัณฑ์

1.2 การขยายความลึกของส่วนประสมผลิตภัณฑ์

1.3 การขยายความยาวของส่วนประสมผลิตภัณฑ์

1.4 การปรับความสอดคล้องกันของส่วนประสมผลิตภัณฑ์

2. การตัดสายผลิตภัณฑ์ (Delete product line)

กลยุทธ์สายผลิตภัณฑ์

สายผลิตภัณฑ์ (Product line) คือ กลุ่มของผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องใกล้เคียงกันเพราะผลิตภัณฑ์นั้นให้ความพอใจอย่างเดียวกันหรือเป็นสินค้าที่ใช้ด้วยกัน หรือขายให้กลุ่มลูกค้ากลุ่มเดียวกันหรือจัดจำหน่ายให้กับร้านค้าแบบเดียวกันหรือราคาที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งมีประเด็นต่างๆ ที่ต้องพิจารณาดังนี้

1. การเพิ่มผลิตภัณฑ์ใหม่เข้าไปในสายผลิตภัณฑ์ (Add a new product) หรือกลยุทธ์การขยายสายผลิตภัณฑ์ (Line-stretching strategy)

แสดงส่วนประกอบของบริษัทเนสท์เล่

ความกว้าง = 4 สาย

นมพาสเจอร์ไรส์

1. รสจืด
2. ปร่องมันเนย
3. รสช็อคโกแลต
4. รสหวาน
5. รสสตอเบอรี่

ความลึก = 5 แบบ

นมเปรี้ยว

1. รสส้ม
2. รสบลูเบอรี่
3. รสผลไม้รวม
4. รสราสเบอรี่

ความลึก = 4 แบบ

เครื่องดื่ม

1. น้ำส้ม
2. น้ำกาแฟ
3. ชาดำเย็น
4. น้ำแร่
5. น้ำผึ้ง

ความลึก = 5 แบบ

เครื่องปรุงรสอาหาร

1. ซอสปรุงรส
2. ซอสพริก
3. ซอยหอยนางรม

ความลึก = 3 แบบ

ความยาว = 17 แบบ

กลยุทธ์สายผลิตภัณฑ์ (ต่อ)

2. การขยายสายผลิตภัณฑ์ในแนวตั้ง มี 3 แบบ คือ

2.1 การขยายจากบนลงล่าง

2.2 การขยายจากล่างขึ้นบน

2.3 การขยายแบบสองทาง

3. การปรับปรุงสายผลิตภัณฑ์ (Product line improvement) หรือ
กลยุทธ์การปรับปรุงสายผลิตภัณฑ์ให้ทันสมัย (Line modernization
strategy)

4. การตัดทอนผลิตภัณฑ์/ตรา (Product/brand elimination)

5. การลดต้นทุนในสายผลิตภัณฑ์ (Cost reduction)

กลยุทธ์ความซ้ำซ้อนกันของผลิตภัณฑ์

หมายถึง การที่บริษัทใดบริษัทหนึ่งผลิตสินค้าประเภทเดียวกัน แต่ใช้หลายตรา อาจเพื่อเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่แตกต่างกัน หรือเพื่อต่อสู้กับคู่แข่งชั้น แบ่งออกเป็น 3 ประเภท

1. ตราที่แข่งขัน (Competing brand) หมายถึง การที่บริษัทผลิตสินค้าประเภทเดียวกัน แต่ใช้หลายตรา

โดยมีเงื่อนไขทางกลยุทธ์ (Requirements) คือ ตราที่แข่งขันกันแต่ละตรานั้นจะต้องมีกลุ่มเป้าหมายของตนเอง

ผลลัพธ์ที่คาดหวังไว้ (Expected Results) มีดังนี้ (1) การเพิ่มส่วนการตลาด (2) การเพิ่มความเติบโตให้กับบริษัท

กลยุทธ์ความซ้ำซ้อนกันของผลิตภัณฑ์ (ต่อ)

2. การใช้ตราของผู้จัดจำหน่าย (Private labeling strategy) คือ ตราที่ธุรกิจค้าปลีกเป็นผู้กำหนดขึ้นมา ตราของผู้จัดจำหน่ายมักจะทำกำไรค่อนข้างสูงให้กับธุรกิจค้าปลีกตราของผู้จัดจำหน่ายอาจเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ตราของร้านค้า (Store brand) ซึ่งตราของผู้จัดจำหน่ายจะมีต้นทุนในการผลิตและการขายที่ถูกลงกว่าตราของผู้ผลิตซึ่งมักจะต้องมีการแข่งขัน ซึ่งร้านค้าปลีกจะนำไปขายโดยใช้ตราของร้านค้าปลีก

กลยุทธ์ความซ้ำซ้อนกันของผลิตภัณฑ์ (ต่อ)

กลยุทธ์นี้มีความเหมาะสมในสถานการณ์ ดังต่อไปนี้

- (1) ส่วนตลาดมีขนาดใหญ่
- (2) ได้รับการประหยัดจากขนาดการผลิต
- (3) เพื่อการควบคุมเทคโนโลยีและวัตถุดิบซึ่งสามารถลดความเสียหายได้
- (4) มีการแบ่งส่วนตลาดผู้บริโภคอย่างชัดเจนระหว่างกลุ่มที่ใช้สินค้าที่มีตราและกลุ่มที่ใช้สินค้าที่ไม่มีตรา
- (5) ช่วยกำจัดคู่แข่งขนาดเล็กในท้องถิ่นได้

กลยุทธ์ความซ้ำซ้อนกันของผลิตภัณฑ์ (ต่อ)

แต่อย่างไรก็ตามกลยุทธ์นี้มีข้อเสียเปรียบ ดังนี้

- (1) ทำให้ผู้บริโภคมีความไวต่อราคาจะมากขึ้นและทำให้กำไรต่อหน่วยลดลง
- (2) ทำให้ข้อมูลด้านต้นทุนมีโอกาสรั่วไหล
- (3) ทำให้เกิดสงครามราคา (Price war)

กลยุทธ์ความซ้ำซ้อนกันของผลิตภัณฑ์ (ต่อ)

3. ผู้ผลิตตามคำสั่งซื้อของลูกค้า [Original-equipment manufacturer (OEM)] หมายถึง ผู้รับจ้างผลิตสินค้าให้กับบริษัทที่จะไปขายในแบรนด์ของตัวเอง ข้อดีของกลยุทธ์นี้คือ ผู้ผลิตได้ใช้กำลังการผลิต (Capacity) จนหมดและทำให้ต้นทุนการผลิตต่ำลง และยังช่วยกระตุ้นความต้องการพื้นฐานของผู้บริโภคกล่าวคือ ทำให้ความต้องการโทรทัศน์มีการขยายตัวไปเรื่อยๆ

กลยุทธ์ขอบเขตผลิตภัณฑ์

หมายถึง กลยุทธ์ที่กำหนดจำนวนสายผลิตภัณฑ์และจำนวน ชนิด ในแต่ละสายผลิตภัณฑ์ ประกอบด้วย

1. ผลิตภัณฑ์เดี่ยว (Single product) หมายความว่า บริษัทเน้นผลิต และขายผลิตภัณฑ์รูปแบบเดียว โดยไม่มีการขายสายผลิตภัณฑ์

โดยมีข้อดี คือ (1) ลดต้นทุน (2) เป็นการพัฒนาความเชี่ยวชาญ เฉพาะด้าน (3) บริษัทมีความชำนาญและกำไรสูง

แต่กลยุทธ์นี้มีข้อเสีย คือ (1) ไม่เหมาะกับการเพิ่มส่วนตลาดหรือ อัตราการเติบโต (2) มีความเสี่ยงสูง คือ ผลิตภัณฑ์อาจหมดความนิยมได้

กลยุทธ์ขอบเขตผลิตภัณฑ์ (ต่อ)

2. ผลิตภัณฑ์หลายชนิด (Multiple product) หมายความว่า บริษัทผลิตผลิตภัณฑ์หลายชนิดเพื่อครอบคลุมความเสี่ยงเมื่อสินค้าอย่างใดอย่างหนึ่งหมดความนิยม ข้อดีของกลยุทธ์นี้ คือ ช่วยลดความเสี่ยงหากสินค้าบางประเภทหมดความนิยม

กลยุทธ์ขอบเขตผลิตภัณฑ์ (ต่อ)

3. ระบบของผลิตภัณฑ์ (System of product) หมายถึง บริษัทเลือกขายสินค้าหลายประเภทที่เกี่ยวข้องกัน เพื่อดึงดูดให้ลูกค้าซื้อหรือใช้บริการของบริษัทอย่างครบวงจร กลยุทธ์นี้จะช่วยกีดกันคู่แข่งขั้นที่เข้าสู่ตลาด แต่การใช้กลยุทธ์นี้ ธุรกิจจะต้องทำความเข้าใจความต้องการและการใช้ผลิตภัณฑ์ของลูกค้า นอกจากนี้กลยุทธ์นี้ยังช่วยเพิ่มส่วนครองตลาด อัตราการเติบโตและทำกำไรเป็นอย่างมาก ทำให้ลูกค้าต้องพึ่งบริษัทมากขึ้น

กลยุทธ์ขอบเขตผลิตภัณฑ์ (ต่อ)

เงื่อนไขทางกลยุทธ์ (Requirements) มีดังนี้

- (1) ผลิตภัณฑ์เดี่ยว (Single product) บริษัทจะต้องปรับผลิตภัณฑ์ให้ทันสมัยเพื่อเป็นผู้นำด้านเทคโนโลยี
- (2) ผลิตภัณฑ์หลายชนิด (Multiple product) ผลิตภัณฑ์จะต้องใช้ประกอบกับผลิตภัณฑ์อื่นในกลุ่มผลิตภัณฑ์ได้
- (3) ระบบของผลิตภัณฑ์ (System of Product) บริษัทจะต้องทำความเข้าใจความต้องการและการใช้ผลิตภัณฑ์ของลูกค้า

กลยุทธ์การออกแบบผลิตภัณฑ์

เป็นกลยุทธ์การออกแบบผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานของผลิตภัณฑ์ กลยุทธ์การออกแบบผลิตภัณฑ์มีดังนี้

1. ผลิตภัณฑ์มาตรฐาน (Standard product) เป็นการออกแบบผลิตภัณฑ์เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าโดยเน้นประโยชน์ของผลิตภัณฑ์หรือการทำงานตามหน้าที่ของผลิตภัณฑ์

2. ผลิตภัณฑ์ที่สั่งทำ (Customized product) เป็นผลิตภัณฑ์ที่ผลิตตามคำสั่งซื้อของลูกค้า ใช้เพื่อต่อสู้คู่แข่งขั้นที่เน้นการผลิตและมักจะเป็นผลิตภัณฑ์มาตรฐาน บริษัทที่ใช้กลยุทธ์นี้จะเน้นการตอบสนองความต้องการของลูกค้า

กลยุทธ์การออกแบบผลิตภัณฑ์ (ต่อ)

3. ผลิตภัณฑ์มาตรฐานที่มีการปรับปรุง (Standard product with modifications) เพื่อเชื่อมโยงผลประโยชน์ของกลยุทธ์ทั้ง 2 ประการ
เงื่อนไขกลยุทธ์ (Requirements) มีดังนี้

(1) ต้องวิเคราะห์ตลาดอย่างใกล้ชิดและวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี

ผลลัพธ์ที่คาดหวังไว้ (Expected Results) มีดังนี้

(1) อัตราการเติบโตส่วนครองตลาดและกำไรเพิ่มขึ้น

(2) ทำให้บริษัทติดต่อกับตลาดอย่างใกล้ชิดและสร้างประสบการณ์ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่

กลยุทธ์การออกแบบผลิตภัณฑ์ (ต่อ)

หลักของการออกแบบที่ดี มีดังนี้

(1) ควรมีนวัตกรรม

(2) ควรเสริมสร้างประโยชน์ของผลิตภัณฑ์

(3) ต้องใช้หลักสุนทรียภาพ

(4) ต้องใช้หลักด้านเหตุผลโดยคำนึงถึงหน้าที่หลักของ

ผลิตภัณฑ์

(5) ต้องมีลักษณะทนทาน

(6) ต้องสอดคล้องกับผลิตภัณฑ์

(7) ต้องคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม

กลยุทธ์การตัดผลิตภัณฑ์

เป็นการตัดสินใจประกอบของหน่วยธุรกิจในกลุ่มผลิตภัณฑ์ นักการตลาดเชื่อว่าเมื่อเวลาผ่านไปผลิตภัณฑ์จะเข้าสู่วงจรชีวิตขั้นที่เติบโตและตกต่ำ ดังนั้นผลิตภัณฑ์ที่ตกต่ำจำเป็นที่ต้องตัดออกไปหรือปรับปรุงผลิตภัณฑ์เพื่อเข้าสู่วงจรชีวิตผลิตภัณฑ์ใหม่ต่อไป กลยุทธ์การตัดผลิตภัณฑ์นี้จะนำมาใช้ภายใต้สถานการณ์ต่อไปนี้

- (1) ผลิตภัณฑ์มีความสามารถในการทำกำไรต่ำ
- (2) ยอดขายคงที่หรือต่ำลง และการสร้างส่วนครองตลาดต้องใช้ต้นทุนสูงมาก
- (3) ความล้าสมัยด้านเทคโนโลยี หรือ ผลิตภัณฑ์ที่หมดความนิยม

กลยุทธ์การตัดผลิตภัณฑ์ (ต่อ)

(4) คู่แข่งขันเข้ามาในตลาดเติบโตเต็มที่และทำให้วงจรชีวิตผลิตภัณฑ์ตกต่ำลง

(5) ผลิตภัณฑ์ไม่สอดคล้องกับจุดแข็งหรือพันธกิจของธุรกิจ

(6) กลยุทธ์การกำจัดผลิตภัณฑ์ ประกอบด้วย

(6.1) กลยุทธ์การเก็บเกี่ยวผลประโยชน์ (Harvesting) คือ บริษัทจะไม่ลงทุนในผลิตภัณฑ์บางกลุ่ม แต่ยังมีการวางจำหน่าย โดยลดค่าใช้จ่ายลง กลยุทธ์นี้อาจจะประสบความสำเร็จได้ในบางสถานการณ์

(6.2) การปรับสายผลิตภัณฑ์ให้ง่ายขึ้น (Line simplification) เป็นการปรับผลิตภัณฑ์ให้ใช้งานง่ายขึ้นและเป็นแบบที่ลูกค้านิยมใช้มากที่สุด

กลยุทธ์การตัดผลิตภัณฑ์ (ต่อ)

(6.3) การตัดทิ้งทั้งสายผลิตภัณฑ์ (Total-line divestment)

มีวัตถุประสงค์เพื่อตัดผลิตภัณฑ์ที่มียอดขายต่ำ เน้นการกำหนดส่วนผสมของผลิตภัณฑ์ที่สามารถทำเงินได้และเกิดความสมดุลของธุรกิจโดยรวม ช่วยรักษาสมดุลทางการเงิน

เงื่อนไขกลยุทธ์ (Requirements) ควรมีการวิเคราะห์เชิงลึกก่อน โดยการพิจารณาถึงทางเลือกที่เป็นไปได้อื่นๆ ที่นอกเหนือจากการตัดสายผลิตภัณฑ์ ซึ่งการตัดสายผลิตภัณฑ์อาจส่งผลกระทบต่อผลิตภัณฑ์อื่นในกลุ่มผลิตภัณฑ์หรือไม่

กลยุทธ์การตัดผลิตภัณฑ์ (ต่อ)

ผลลัพธ์ที่คาดหวังไว้ (Expected Results) มีดังนี้ ในระยะสั้นบริษัท
จะประหยัดต้นทุนจากการบริหารการผลิต การลดสินค้าคงเหลือและการ
ปรับปรุงผลตอบแทนการลงทุนที่คาดหวังในระยะยาว ยอดขาย
ผลิตภัณฑ์จะเพิ่มขึ้นเพราะความพยายามที่มากขึ้นหรือมีผลกระทบที่มาก
ขึ้น

กลยุทธ์บรรจุภัณฑ์และป้ายฉลาก

บรรจุภัณฑ์ (Packaging) คือ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบและการผลิตสิ่งบรรจุหรือห่อหุ้มผลิตภัณฑ์ เพื่อความปลอดภัยและประโยชน์ใช้สอย เป็นเครื่องมือในการกำหนดโปรแกรมการตลาด และเพิ่มโอกาสในการสร้างกำไร

ป้ายฉลาก (Labeling) คือ ส่วนหนึ่งที่มาควบคุมบรรจุภัณฑ์ โดยเป็นส่วนที่ให้ข้อมูล รายละเอียดต่างๆ เกี่ยวกับสินค้า

กลยุทธ์บรรจุภัณฑ์และป้ายฉลาก (ต่อ)

กลยุทธ์บรรจุภัณฑ์และป้ายฉลาก มีรายละเอียดดังนี้

1. เป็นสิ่งที่มีความสำคัญในการกำหนดกลยุทธ์ตรา เนื่องจากบรรจุภัณฑ์นั้นเป็นสิ่งแรกเป็นสิ่งที่ผู้เห็น ดังนั้นในการพัฒนาบรรจุภัณฑ์และป้ายฉลากจะสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ โดยชี้แจงถึงผลประโยชน์ ความโดดเด่น ตำแหน่งผลิตภัณฑ์ และภาพลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ได้
2. ประกอบด้วยประเด็นต่างๆ เช่น สี รูปร่าง ขนาด ความสะดวกของบรรจุภัณฑ์
3. มักจะใช้ในการปรับผลิตภัณฑ์หรือใช้ตราร่วมกันในการกำหนดตำแหน่งผลิตภัณฑ์ใหม่ หรือลักษณะใหม่ๆ หรือปรับปรุงใหม่
4. เป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้ลูกค้าจำตราผลิตภัณฑ์ได้

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่

ผลิตภัณฑ์ใหม่ (New product) เป็นสินค้า บริการ หรือความคิดที่ปรับปรุงจากผลิตภัณฑ์เดิมให้มีคุณสมบัติที่ดีขึ้น โดยอาจได้จาก

(1) การพัฒนาผลิตภัณฑ์ โดยพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่และการทำสัญญากับผู้วิจัยอิสระหรือบริษัทที่รับพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่

(2) การได้กรรมสิทธิ์ จากบริษัทอื่นซึ่งทำได้โดยการซื้อ การซื้อสิทธิบัตร และการได้สัมปทาน หรือการได้สิทธิทางการค้า จากบริษัทอื่น

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ (ต่อ)

การจัดประเภทผลิตภัณฑ์ใหม่ตามลักษณะ แบ่งได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้

- (1) ผลิตภัณฑ์นวัตกรรม (Innovated product) เป็นผลิตภัณฑ์ที่ยังไม่เคยมีในตลาด
- (2) ผลิตภัณฑ์ปรับปรุงใหม่ (Modified product) เป็นผลิตภัณฑ์เดิมที่ปรับปรุงเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่
- (3) ผลิตภัณฑ์เลียนแบบ (Me-too product) เป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ของธุรกิจที่เลียนแบบผลิตภัณฑ์ของกลุ่มแข่งขัน

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ (ต่อ)

วิธีการพัฒนาแผนผลิตภัณฑ์ใหม่ (How to develop a new product plan)
มีดังนี้

1. การกำหนดวัตถุประสงค์ของผลิตภัณฑ์ใหม่ (Establish your product objectives) วัตถุประสงค์ของผลิตภัณฑ์จะต้องมุ่งที่ 1 ใน 5 ประเด็นต่อไปนี้

(1) การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่

(2) การพัฒนาการขยายสายผลิตภัณฑ์สำหรับตราเดิม

(3) การพัฒนาการใช้ผลิตภัณฑ์ใหม่สำหรับผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่เดิม

(4) การปรับปรุงผลิตภัณฑ์ใหม่

(5) การค้นหาวิธีการที่มีประสิทธิภาพใหม่ๆ เพื่อผลิตผลิตภัณฑ์

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ (ต่อ)

2. การกำหนดกลยุทธ์ผลิตภัณฑ์ (Establish your product strategies) กลยุทธ์ผลิตภัณฑ์ใหม่ต้องมุ่งที่การพัฒนาผลิตภัณฑ์ ใน 5 วิธี ดังนี้

- (1) การพัฒนาตราใหม่สำหรับผลิตภัณฑ์เดิม
- (2) การขยายสายผลิตภัณฑ์
- (3) การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่
- (4) การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่อย่างแท้จริง
- (5) การจัดหาธุรกิจอื่นหรือที่เหมาะสม

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ (ต่อ)

สาเหตุที่ทำให้ผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่ล้มเหลว (Why so many new products fail) จากการสำรวจพบว่าผลิตภัณฑ์ใหม่ 90% จะเกิดความล้มเหลว จึงจำเป็นต้องศึกษาสาเหตุที่ผลิตภัณฑ์ใหม่ล้มเหลวคืออะไรบ้าง ดังนี้

1. การวางแผนที่ไม่ดี
2. ปัญหาด้านการวิจัย
3. กระบวนการการบริหารการจัดการที่ไม่ดี
4. แนวคิดผลิตภัณฑ์ใหม่ไม่ดี

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ (ต่อ)

5. การบริหารงานไม่ดี
6. การวิจัยไม่ดี
7. เทคโนโลยีคุณภาพต่ำ
8. การกระจายสินค้าไม่ทั่วถึง
9. การพัฒนาสินค้าที่มีเทคโนโลยีสูง
10. การวางแผนด้านการตลาดที่ไม่ดี
11. ต้นทุนในการพัฒนาผลิตภัณฑ์สูงเกินไป
12. ปฏิกริยาของกลุ่มแข่งขันอาจส่งผลต่อผลิตภัณฑ์ใหม่ของบริษัท

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ (ต่อ)

ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ที่สำคัญ มีดังนี้

- (1) ผลิตภัณฑ์สามารถตอบสนองความต้องการและความพึงพอใจของลูกค้าได้
- (2) ผลิตภัณฑ์มีความแตกต่างจากคู่แข่งและสร้างข้อได้เปรียบทางการแข่งขัน
- (3) ผลิตภัณฑ์ของบริษัทเหนือกว่าคู่แข่ง
- (4) ผลิตภัณฑ์สามารถทำกำไรให้กับบริษัทได้

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ (ต่อ)

ขั้นตอนในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การสร้างความคิดผลิตภัณฑ์ใหม่ (Idea generation)

(1) ภายในองค์กร ได้แก่

- พนักงานขาย (Sales persons)
- ฝ่ายวิจัยและพัฒนา (R&D specialists)
- ผู้บริหารระดับสูง (Top management)

(2) ภายนอกองค์กร ได้แก่

- ลูกค้า (Customers)
- สมาชิกในช่องทางการจัดจำหน่าย (Channel members)
- คู่แข่งขัน (Competitors)

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ (ต่อ)

2. การกลั่นกรองและประเมินผล (Screening and evaluation)

3. การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ (Development)

4. การทดสอบตลาด (Test marketing)

5. การดำเนินธุรกิจ (Commercialization)

5.1 ธุรกิจควรนำผลิตภัณฑ์เข้าสู่ตลาดเมื่อไหร่ (เวลา)

5.2 จะวางสินค้าที่ไหน (กลยุทธ์ด้านภูมิศาสตร์)

5.3 จะขายสินค้าให้กับใคร (เป้าหมายทางการตลาด)

5.4 จะเข้าสู่ตลาดได้อย่างไร (กลยุทธ์การตลาดขั้นแนะนำ)

กลยุทธ์การตลาดในวงจรชีวิตผลิตภัณฑ์

กลยุทธ์การตลาดในวงจรชีวิตผลิตภัณฑ์จะมีลักษณะแตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับประเภทของผลิตภัณฑ์นั้นๆ ซึ่งแต่ละช่วงจะใช้กลยุทธ์ผลิตภัณฑ์ที่แตกต่างกัน โดยสามารถแบ่งวงจรชีวิตผลิตภัณฑ์ออกเป็น 5 ช่วง ดังนี้

1. **ขั้นการพัฒนา (Development)**
2. **ขั้นแนะนำ (Introduction)**
3. **ขั้นการเติบโต (Growth)**
4. **ขั้นการเติบโตเต็มที่ (Maturity)**
5. **ขั้นตกต่ำ (Decline)**

ข้อควรพิจารณาเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ด้านผลิตภัณฑ์

ข้อควรปฏิบัติ มีดังนี้

- (1) สำรวจปัญหาโอกาส ตำแหน่งตรา กลยุทธ์ตรา เป้าหมาย ยอดขายเบื้องต้นเพื่อนำไปจัดเตรียมแผนการตลาด
- (2) ติดตามนวัตกรรมทางการแข่งขันภายในอุตสาหกรรมนั้นอย่างต่อเนื่อง
- (3) ศึกษาความต้องการของลูกค้า
- (4) การวิจัยและทดสอบผลิตภัณฑ์ และมีการเปลี่ยนแปลงก่อนเพื่อทำให้เกิดมาตรฐานการทำงาน
- (5) ควรคำนึงว่าผลิตภัณฑ์ใหม่บางอย่างอาจจะล้มเหลว ขณะเดียวกันก็มีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จได้เช่นกัน

ข้อควรพิจารณาเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ด้านผลิตภัณฑ์

ข้อที่ไม่ควรปฏิบัติ มีดังนี้

- (1) ไม่ควรลอกเลียนแบบนวัตกรรมเพื่อการแข่งขัน แต่จะต้องทำการวิจัยเพื่อกำหนดสิ่งที่ลูกค้าชอบและไม่ชอบในผลิตภัณฑ์ก่อนที่จะปรับปรุงผลิตภัณฑ์เดิมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่
- (2) ไม่เปลี่ยนแปลงลักษณะใดลักษณะหนึ่งของผลิตภัณฑ์โดยไม่พิจารณาถึงสาเหตุที่จะต้องเปลี่ยน
- (3) ไม่เปลี่ยนแปลงในผลิตภัณฑ์ที่ด้านการเงินอย่างเดียว
- (4) การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่จะต้องสามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้

ข้อควรพิจารณาเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ด้านผลิตภัณฑ์

(5) บริษัทไม่ควรเน้นที่วัตถุประสงค์ระยะสั้นเพราะทำให้ขาดการพัฒนาผลิตภัณฑ์ แต่จะต้องมุ่งที่ความเติบโตและการทำกำไรระยะยาว

(6) การคาดการณ์ถึงขนาดการตลาดที่มากเกินไปจะทำให้รายได้ต่ำ ส่งผลให้กำไรไม่เป็นตามเป้าหมายที่กำหนด

ข้อควรพิจารณาเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ด้านผลิตภัณฑ์

คำถาม:

กลยุทธ์ผลิตภัณฑ์ที่เหมาะสมกับ 7-11 คืออะไร